

VIJFTIG JAAR BONDEN WOORDWIJS

De noodzaak van bijbelstudie

J.J. Dronkers

Bezinning

Jubileren doet jubelen - zo is het toch vaak? Maar jubileren geeft ook een zet tot bezinning. Een jubileum nodigt je uit om erover na te denken waar je mee bezig bent (geweest). Daarom is het niet vreemd dat in dit nummer een artikel verschijnt over de noodzaak van bijbelstudie. Hoe nodig en hoe nuttig is het werk waartoe de bonden willen stimuleren: bijbelstudie?

Noodzakelijk?

Toch kan ik het heel best begrijpen als u zich afvraagt: waarom moet hier eigenlijk nog over geschreven worden? Volstrekt overbodig! Bijbelstudie is iets dat gewoon moet, punt uit.

Denk eens even met me mee. Wilt u zeggen, dat iedere christen die niet aan bijbelstudie doet, als christen niet deugt? Met andere woorden: hoe zwaar geladen is dat woord 'noodzaak'? Trouwens - wat verstaat u onder bijbelstudie? Met een aantal geleerde boeken om je heen diep in de Bijbel duiken? Wát moet, als u zegt: bijbelstudie moet? En wat zegt u op de vraag: waaróm moet bijbelstudie? Doet u misschien aan bijbelstudie, omdat 'men' dat van u verwacht? U wilt niet graag uit de toon vallen of u kunt zo moeilijk 'nee' zeggen. En als ze u eens vragen, wat u het meeste aantrekt in het bezoeken van de vereniging? 'De gezelligheid', schiet door u heen - maar dat zég je niet zo vlug. Want je beweert, dat de bijbelstudie noodzakelijk is. Trouwens: gezamenlijke bijbelstudie, is dat net zo noodzakelijk als persoonlijke bijbelstudie? Of is persoonlijke bijbelstudie niet nodig als je samen aan bijbelstudie doet?

Ik houd op met vragen. Hopelijk zijn die vragen voldoende antwoord op de vraag, of we nog wel moeten nadenken over de noodzaak van bijbelstudie.

Efeziërs 3

Gebruik Efeziërs 3 als uitgangspunt, vroeg de redactie mij. Met andere woorden: een bijbelstudie over de noodzaak van bijbelstudie. Zoiets heeft zijn beperkingen. Ook al kom je de woorden 'lezen', 'wijsheid', 'vatten', 'kennen' en 'kennis' in dit hoofdstuk tegen: Efeziërs 3 is geen hoofdstuk over bijbelstudie. Laat u verrassen! We hebben heel wat aan dit bijbelhoofdstuk voor ons onderwerp.

Groots

Paulus' enthousiasme is goed te merken! Hij begint in vers 1 met een zin, maar breekt die meteen af. Pas in vers 14 gaat hij verder met datgene waar hij eigenlijk meteen al mee wilde beginnen: met bidden. Bidden, want de Efeziërs waren zo ontmoedigd door zijn gevangenschap. En juist als die gevangenschap ter sprake komt, moet hij het gaan uitleggen. Dan moet dat gebed nog maar even wachten. Want die gevangenschap van hem staat toch in een groots verband ...!

Daarom is Efeziërs 3 niet zo'n gemakkelijk te lezen hoofdstuk. Het betreft zoiets groots, dat Paulus er vaak alleen maar grote woorden voor weet te vinden. Efeziërs, er gebeurt sinds kort iets ongekends (vs. 3, vgl. 2:14 e.v.). God is bezig joden en heidenen samen te voegen. En dan niet zo, dat de heidenen zich bij de joden moeten voegen. Ze zijn samen één in de naam van Jézus. Christus verenigt jood en heiden.

Noemen wij de Vereniging van 1892 niet een wonder? We weten toch hoe moeilijk in onze tijd de eenwording van vrijgemaakt en christelijke gereformeerden is? Als de vereniging van gereformeerden al zoiets groots is - laat staan de eenwording van joden en heidenen. Nou, schrijft Paulus, dát maakt u mee! Kijk eens, wat een vrede - van Christus. Kijk eens, wat een liefde - van Christus. Hij zorgt voor die geweldige samensmelting. Christenen uit de heidenen, jullie horen er helemaal (vs. 6!) bij, dankzij Jezus.

God was dat grootse al lang van plan, Efeziërs. Eeuwenlang was het een geheim. Abraham, Mozes en David hebben er niet van geweten. U wel! U ziet het gebeuren.

En ik mag heidenen van Jezus vertellen. Uitgerekend ik - voormalig christenvervolger en daarom de minste van alle apostelen! Ik mag eraan meewerken, dat Jezus zulke verschillende mensen verenigt.

De engelen in de hemel staan er zelfs versteld van dat Jezus al die mensen in zijn armen sluit!

Achter de coulissen

Ik weet niet hoe het u vergaat, maar als ik zo'n mooi verhaal hoor, denk ik: en nu de praktijk. Zo'n eenheidsbeweging door Jezus - dat moet van een leien dakje gaan. Paulus is vast een geweldige apostel. De kerk van Efeze is beslist een bloeiende kerk.

Paulus? Hij zit gevangen (vs. 1).

De gemeente van Efeze? Die zit in een dip; ze moet opgepept worden (vs. 13).

En dan zo'n enthousiast verhaal over wat Jezus aan het doen is?

Ja, en dáár heb je nou de Bijbel voor nodig. Nee, niet om bij iets onbetekenends een mooi, maar vrijblijvend verhaal te houden. Maar om achter de aardse coulissen naar Gods werk te kijken. Om een geboeide apostel bezig te zien met het ongeboeide woord. Gevangene Paulus heeft vrijheid om te bouwen aan Christus' kerk. Hij getuigt, schrijft, bidt. Zó in de gevangenis apostel blijven: dat is een bemoediging voor iedere vrije christen. Met zo'n ambtsdrager kun je als kerk voor de dag komen (vs. 13). Je herkent er Jezus zélf in: ook Jezus' lijden was winst voor Gods volk.

Achter de aardse coulissen naar Gods werk kijken. Dan zie je Christus voor zijn gemeente klaarstaan. Met een vrede en met een liefde! Om zijn volk er helemaal mee te vullen. Dáár gaat Paulus om bidden.

De noodzaak van bijbelstudie. Dat begint bij het zien van de noodzaak van de Bijbel. Iets van die noodzaak laat Efeziërs 3 zien. Ik kijk achter een gevangen apostel en een ontmoedigde gemeente - en ik zie Jezus, ik zie Gods reddingsplan.

Diepten van rijkdom (Rom. 11:33) als je geleerd wilt zijn door Jezus.

Geen automatisme

Een geweldig eenheidsplan. Onnaspeurlijke rijkdom van Christus (vs. 8). Zoveel dus, dat je het nooit allemaal op kunt sporen. Veelkleurige wijsheid (vs. 10). Er zitten zoveel kanten aan - het is net een grote, prachtig geslepen diamant, die je rond- en ronddraait in het licht met telkens een nieuwe schittering. Een goddelijke liefde, zo groot (vs. 19). Daar moet je toch vanzelf door geboeid worden? Dat heeft toch geen enkele moeite om je te bereiken?

Paulus heeft zijn uitweiding over zijn apostelschap gebruikt om iets geweldigs te vertellen. Om dan níet te zeggen: dus al dat geweldige komt wel vanzelf bij u aan. Integendeel: het is voorbereiding voor zijn gebed. Een gebed, dat al dat moois van Christus ook uitwerking mag hebben in hun leven.

Soms kun je wel eens denken, dat honger naar Christus een vanzelfsprekende zaak is. En dat je als christen natuurlijk verlangt naar de Bijbel - anders ben je geen echte christen. Paulus' gebed leert ons, dat zulke dingen nooit vanzelfsprekend zijn. Hoe mooi en hoe groots het ook is: voor zondaren komt het altijd van buiten, het is nooit iets waar je zélf de beschikking over hebt.

Het is waar: iedere echte christen kent honger naar de Bijbel. Maar niet altijd even sterk. Soms heb je er gewoon de buik vol van. Soms heb je het idee dat het evangeliebrood te ver van je af ligt, omdat je te diep bent gezonken of omdat je te ver weg bent geraakt. En als je lang dat verlangen kent - hoe lief heb ik uw wet - zie het altijd als gave van de Vader der lichten (Jak. 1:17). Maar nooit hoort het gewoon bij je. Daarvoor ben je zelf te zwak, is de duivel te sterk. Wat hebben wij een steun aan gewoontevorming - en aan elkaar!

Bijbelstudie moet? Bijbelstudie begint nooit met een gebod. Honger naar het Woord is een gave. Bijbelstudie begint met gebed.

Zie daarom bijbelstudie nooit los van de zondagse erediensten. Het is een misverstand om te menen, dat je in de kerk voor een week voedsel voor je ziel moet krijgen. Maar het zou ook een misverstand zijn te menen, dat we het eigenlijke beleven als we als doe-het-zelvers met een bijbeltje voor ons zitten - en ach, die erediensten ... De eredienst wil ons er diep van doordringen: kom maar zitten, en luister maar, je krijgt het evangeliebrood uitgereikt. Bijbelstudie is niet 'ik werk, ik verdiep me'. Bijbelstudie is 'het Woord in me laten werken'. Het geloof is uit het gehoor (Rom. 10:14) - een gave: dat is nog altijd een gouden woord in een tijd met veel bijbellézers.

Diep van binnen

Paulus bidt. Omdat Jezus' liefde ons ergens ook vreemd blijft. Zelfs als we gelovig zijn. De apostel dankt voor het geloof en de liefde van de gemeente (1:15,16). Toch bidt hij of Christus door het geloof woning wil maken in de harten van de Efeziërs (vs. 17).

In de harten! Daarmee zien we nog een andere reden voor Paulus' gebed. Jezus' liefde komt niet alleen van ver. God wil er ook diep mee gaan. Tot in 'de inwendige mens' (vs. 16) of tot in ons hart (vs. 17). Hij wil doordringen tot op de plek waar een mens zijn beslissingen neemt. Hij wil dáár zijn, waar gevoelens gevormd worden. Op de plek waar gedachten beginnen en gekoesterd worden. Hij wil maar niet een zolderkamertje in ons hart huren. Of maar één dag per week intrekken. Hij wil de huisbaas zijn: wonen in de diepten van ons mens zijn.

Dat blijkt ook nog uit een andere uitdrukking: zijn liefde is iets om je wortels in uit te slaan, om erin geplant te zijn (vs. 17). Zijn liefde is om eruit te léven.

Dát is de diepte, waar Gods Woord naar af wil steken. Dat is dus niet allereerst een hoop geleerdheid. En, schrijft Jakobus, wie zich verdiept in Gods Woord - niks op tegen, want het zijn diepten van rijkdom! - blijve erbij als een echte dader en niet als vergeetachtige hoorder (Jak. 1:25). Bijbelstudie waarbij Jezus niet aan het stuur van uw leven komt te zitten, schiet haar doel voorbij! Bijbelwoorden zijn werkingswoorden - de Geest wil ermee werken in uw leven.

Samen

De HERE wil heel diep in ons werken met het Woord. Heel persoonlijk. 'Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij uw hart!' De Geest zoekt de inwendige mens. Dat persoonlijke spreekt ons sterk aan. Terecht: want je wordt niet gered omdat een ánder gelooft. Slechts wie gelooft (enkelvoud!), heeft eeuwig leven (Joh. 3:36).

Persoonlijk Christus leren kennen. Met je hele persoon, heel je hebben en houden. En Hem als Persoon vertrouwen, helemaal. Maar dan ga je persoonlijk ontdekken, dat Christus' persoon veel te groot is voor jou alleen. Ook al heb ik heel veel van zijn liefde nodig: ál zijn liefde kan Hij lang niet bij mij kwijt. Gods eenheidsplan is in breedte, lengte, hoogte en diepte veel te groot voor mij alleen (vs. 18)!

Jezus persoonlijk leren kennen? Daar heb ik heel veel personen voor nodig. Samen met alle heiligen: dan pas weet ik Wie Jezus is. Dan leer ik zien hoe geweldig dat plan van God is om door Jezus ál zijn uitverkorenen (uit jood en heiden) te redden. Véél van de liefde van Christus zien: dan moet ik ook die ander over Jezus horen spreken. Dan gebruik ik wat ándere uitleggers van Gods Woord hebben opgevangen. Dan laat ik mij leiden door toepassingen van anderen. En anderen hebben mij nodig om meer te zien van de omvang van Jezus' liefde. Samen - dat kan ook niet anders als God liefde is. Want liefde verenigt. Da's juist dat grote plan van God, waarvan Paulus eerder zo enthousiast sprak in het begin van ons hoofdstuk: samen één zijn in Jezus. Gods liefde in de Here Jezus zet je met het gezicht naar de gemeente toe.

Gezamenlijke bijbelstudie - moet dat? Efeziërs 3 laat in ieder geval zien hoe goed het is, ook op deze manier Christus' geweldige liefde te leren kennen.

Bijbelstudie moet? Efeziërs 3 laat zien hoeveel liefde Christus aan ons kwijt wil. Bijbelstudie is daarvoor zo goed! Kan ik u een beter argument voor de noodzaak van bijbelstudie geven dan Christus' liefde voor ons? Liefde die je in gezamenlijke lof op God doet uitbarsten. 'Hem zij de heerlijkheid in de gemeente (voorop zelfs!) en in Christus Jezus tot in alle geslachten, van eeuwigheid, tot eeuwigheid! Amen.' Het slot van Efeziërs 3. Niet alleen een jubileum - ook bijbelstudie doet jubelen!

Gespreksvragen

1. Aan welke eisen moet bijbelstudie beantwoorden? Meet er uw eigen verenigingswerk eens mee door.
2. Hoe moet je iemand benaderen die de noodzaak van gezamenlijke bijbelstudie niet inziet? Is het bijbels om gewoon te stellen: "bijbelstudie moet"?
3. Hoe belangrijk is persoonlijke bijbelstudie? Belangrijker dan gezamenlijke bijbelstudie?
4. Paulus brengt in Efeziërs 3 ook zichzelf ter sprake. Op welke manier? Valt daaruit iets te leren voor de inhoud van onze eigen besprekingen op vereniging?
5. Hoe komt het dat Paulus zo enthousiast is over het kerkvergaderende werk van Christus? Kunnen we daar onze winst mee doen?
6. Steeds voller worden van de liefde van Christus - persoonlijk en samen: wat moet je je daarbij indenken?
7. Heel de liefde van Christus leren kennen: welke plaats behoort dan de bestudering van het Oude Testament in te nemen?
8. Leert een interkerkelijke bijbelstudievereniging je niet nóg meer te zien van Christus' liefde?
9. Er zijn meer manieren om samen met alle heiligen de liefde van Christus te leren kennen: welke kunt u zoal bedenken? Hoe belangrijk is bijbelstudie in dat geheel?

Literatuur

H.J. Boiten e.a., *Bijbelstudie in de gemeente*. Barneveld z.j., m.n. p. 62-63, 83-85, 108-111, 116-117.

H.J. Boiten, 'Mannenvereniging moet!' in: *Er staat geschreven ... Er is geschied*; Jubileumbundel van de Bond van Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag. Groningen 1986, p. 262.